

Алтын сақа

Нургул Жанұзақ

Ерте-ерте ертеде, кең байтақ қазақ даласында Бай деген малшы өмір сүріпті. Оның Кенжебек есімді тапқыр да батыр ұлы болыпты. Кенжебектің ең асыл қазынасы – алтынмен апталған асығы, яғни алтын сақасы екен.

Бірде Кенжебек достарымен бірге жасыл жайлауда асық ойнап отырады. Кенжебек алтын сақасын шыр айналдыра лақтырғанда, ол күн сәулесіне шағылысып, алысқа ұшып кетеді.

Сақаны іздеп барған бала оны терең аңғардың шетінен табады. Бірақ сол сәтте бұталар арасынан сұсты Жалмауыз кемпір шыға келіп, жарқыраған алтын сақаны алып алады.

Жалмауыз кемпір сақаны қайтарғысы келмей, Кенжебекті өзіне шақырады. Ақылды бала кемпірдің айласын сезіп, сақаны аяғымен тартып алмақ болады, бірақ кемпір оны ұстап алғысы келеді.

Кенжебек жылдам қозғалып, Жалмауыз кемпірдің қолынан сытылып шығады да, өзінің адал тұлпары Ақжалға қарғып мінеді. Тұлпар шаңды бұрқыратып, даламен зымырай жөнеледі.

Еріксіз ашуланған Жалмауыз кемпір
сиқырлы ағаш аяғымен тау-тасты аттап,
баланың соңынан қуа түседі. Кенжебек артына
бұрылып, кемпірдің жақындап қалғанын
көреді.

Батыр бала қоржынынан сиқырлы тарақты алып, артына лақтырып жібереді. Тарақ заматта өтуі мүмкін емес қалың да биік орманға айналып, кемпірдің жолын бөгейді.

Кемпір орманды аралап өткенде,
Кенжебек келесі сиқырлы бұйым – қайрақты
артына тастайды. Қайрақ биік, өткір тастардан
тұратын заңғар тауға айналады.

Ақырында Кенжебек туған ауылына аман-есен жетеді. Намыс пен батырлықтың арқасында ол Жалмауыз кемпірді айламен жеңіп, өзінің алтын сақасын қайтарып алады.

Ауыл халқы батыр баланың тапқырлығына сүйсініп, үлкен той жасайды. Кенжебек өзінің алтын сақасымен жасыл жайлауда қайтадан асық ойнап, бақытты өмір сүреді.